

Модул 3.

В пълно съзнание за предизвикателствата

Общо умение

Отговорно вземане на решения

Специфично умение

Критично мислене

ТОЙ ХАРЕСВА, ТЯ ХАРЕСВА

Днес ще се науча...

Да подлагам на съмнение стереотипите за това какво харесват момчетата и момичетата

Ще имаме нужда от...

- 10 знака с едно от следните написано на всеки: Розов цвят – Каране на колело – Четене – Футбол – Син цвят – Жълт цвят – Танци – Игра с животни – Зелен цвят – Игра със състезателни колички
- Лепило-пластилин

План на урока

1 Въведение

Момчетата и момичетата може да имат и сходни, и различни интереси едновременно. Кой обича супа? Кой обича бонбони? Кой обича да гледа телевизия?

Изслушайте учениците.

Днес ще поговорим малко повече за нещата, които харесваме.

2 Същина

Преди да започнете, нарисуйте две черти на дъската, като я разделите на три колони. Най-отгоре на първата колона напишете думата „Момчета“, във втората – „Момичета“, а третата оставете празна.

Ще се опитаме да направим някои предсказания. Знаете ли какво е това? Това е когато се опитваме да познаем какво ще се случи.

Ще ви покажа няколко знака с думи, свързани с цветове, дейности или игри, а вие ще се опитате да предскажете дали този цвят, дейност или игра е нещо, което ще се хареса повече на момче или на момиче. Ще закачим всеки знак в колоната, озаглавена „Момчета“, или в колоната, озаглавена „Момичета“, според вашите предсказания. В случаите, за които не можем да постигнем съгласие, ще гласуваме, за да решим в коя колона да го закачим.

10 [Адаптирано от Miller, A. "Boys Like, Girls Like, Kids Like." www.humaneducation.org](http://www.humaneducation.org)

Започнете да им показвате знаците и ги закачете в съответната колона—първата или втората—според мнението на учениците.

Сега ще ви прочета описанията на някои неща, харесвани от момчета и момичета, които са в трети клас точно като вас. Ще видим колко от предсказанията ни отговарят на това, което ще прочетем.

Процедурата е следната:

- *В случаите, когато знакът е в колоната на момчетата, а в текста се появява като нещо, харесвано от момиче, или когато е в колоната на момичетата, а в текста се появява като нещо, харесвано от момче, сваляме знака и го закачаме в третата колона (тази, която сме оставили празна).*
- *В случаите, когато мястото на знака отговаря на казаното в историята (например, сложили сме знака в колоната на момчетата и според текста, това е нещо, харесвано от момче), оставя знака там, където е.*

За всяка история, ще помоля един доброволец да дойде до дъската и да ни помогне да сложим знака там, където трябва. Ако е необходимо, ще го сложите в третата колона.

Подчертаните думи включват тези, написани на всеки от знаковете.

1. Мартин обича розовия цвят и да кара колело. Мартин може да мине през целия квартал на колелото си за по-малко от десет минути!

Ако знаците, на които е написано „розов цвят“ и „каране на колело“ са в колоната на момичетата, доброволецът, който е пред дъската, трябва да ги сваля и да ги закачи в третата колона. Ако са колоната на момчетата, може да ги остави там, където са. Насочвайте дейността, като използвате тази процедура за всеки от примерите.

2. Жени обича да чете сутрин и да играе футбол следобед. Униформата на нейния отбор е синя, защото това е любимият ѝ цвят.
3. Ради харесва жълтия цвят и обича да танцува. Всеки следобед, след като се прибере от училище, танцува със сестра си Милена и упражнява нови стъпки. Ради обича и да играе с кучето си.
4. Таня харесва зеления цвят и обича да си играе със състезателни колички. Когато порасне, иска да има свой собствен автосервиз.

5. В третата колона виждаме някои цветове, дейности или игри, които първоначално мислехме, че са за момчета, но от историите разбрахме, че и момичетата ги харесват. Виждаме и някои цветове, дейности или игри, които първоначално мислехме, че са за момичетата, но от историите разбрахме, че и момчета може да ги харесват.

Първата колона си има заглавие „Момчета“, втората – „Момичета“, сега ще добавим и заглавие за третата колона. Внимателно разгледайте знаците в тази колона. Какво заглавие може да изберем за нея?

В тази колона напишете предложеното от учениците заглавие.

3.

Обобщение

Днес всички вие се справихте много добре с разпознаването на цветове, дейности и игри, които може да се харесват и на момчета, и на момичетата.

- Може ли да се сетите за още примери на други цветове, дейности, игри и подобни, които може да мислим, че са само за момчета или само за момичетата, а всъщност да бъдат харесвани и от момчета, и от момичетата?
- Какви други неща мислите, че може да са общи за момчетата и момичетата?

6. Понякога има хора, реклами, филми и други, които ни казват, че определени цветове, дейности, игри и т.н. са нещо, което само момчетата или само момичетата харесват. Истината е, че момчетата и момичетата може да харесват много различни неща, но може и да харесват много еднакви неща.

Концепции, съвети и често задавани въпроси

1 Основни концепции

Критично мислене Способността задълбочено и самостоятелно да анализираме, поставяме под въпрос и оценяваме информация, да взимаме решения и развиваме аргументи въз основа на знания и преценка. Тази информация може да идва от заобикалящата ни среда (например, какво казват другите около нас или какво казват медиите) или от нас самите (например, нашите мисли и вярвания).

Отговорно вземане на решения: Да подбираме конструктивно и уважително личното си поведение и социалните си взаимодействия, като се съобразяваме с етичните стандарти, опасенията за безопасността, социалните норми, реалистичната оценка на последствията от различни действия и собственото ни благосъстояние и това на другите (CASEL, 2015).

Важно е да помогнете на учениците си:

- Да сформират и изразяват собствените си мнения и гледни точки.
- Да приемат, че техните мнения и гледни точки могат да бъдат различни от тези на други хора.
- Да приемат, че техните мнения и гледни точки могат да бъдат различни от тези, представяни в медиите.
- Да оценяват информацията критично, анализирайки нейната валидност и уместност. Например, могат да поставят под въпрос генерализации, които затвърждават стереотипи и предразсъдъци, като идеята, че жените харесват розово, а мъжете – не, или че мъжете обичат футбол, а жените – не.
- Да вземат информирани решения и да предлагат информирани аргументи.

2 Съвети за учители и родители

- Критичното мислене може да бъде стимулирано по различно време на деня, както в училище, така и у дома. Ние, като възрастни, можем да насърчаваме учениците да сформират своя собствена гледна точка и мнения по определени теми или ситуации, като задаваме въпроси, като „Какво мислите за това?“ или „Аз мисля така. Съгласен ли си с мен или имаш друга идея или мнение?“
- Възрастните могат и да насърчават децата да подхождат критично към информацията, произлизаща от заобикалящата ни среда; например, нещата, казани от други хора, или това, което ни показват медиите. Задавайте на децата въпроси като: „Мислиш ли, че това, което ни показват в това предаване наистина се случва в реалния живот?“ или „Какво мислиш за това, което направи мъжът във филма?“. Така ще свикнат да оценяват валидността и относимостта на информацията, която получават.
- Важно е и да насърчавате откритото общуване, както у дома, така и в училище, където учениците да се чувстват свободни да влязат в диалог относно собствените си мнения и мисли, дори възрастните да не са винаги съгласни с тях.

3. Често задавани въпроси

- **Защо е важно да насърчаваме критичното мислене?**

Критичното мислене е ключово умение за вземане на информирани решения, основаващи се на преценка и размисъл, а не на натиск от страна на връстниците и копиране на техните възгледи. Това позволява на децата да вземат автономни решения, дори да противоречат на това, което правят или мислят другите, или което медиите ни показват.

- **Каква е връзката между критичното мислене и отношенията ни с другите?**

Критичното мислене ни позволява да разберем, че не винаги трябва да се съгласяваме с хората около нас. Критичното мислене е от основно значение, за да можем да се противопоставим на груповия натиск (например, когато други призовават към бой или се присмиват на друг) и да прекратим такава ситуация (например, като се намесим или съобщим за ситуацията). И накрая, много важно е учениците не само да разберат, че имат способността да мислят различно от тези около тях, но и да се научат как да изразяват собственото си мнение и да го отстояват.